

Voorwoord

Wanneer dementie iemands pad kruist, merk je dat de houding die de omgeving van de persoon aanneemt erg kan verschillen. Sommigen zijn wat onwennig bij het beluisteren van alweer hetzelfde verhaal, anderen vinden een blijvende communicatie belangrijk en zoeken aanknopingspunten tot contact. Enkelen gaan in tegen het gedrag omdat ze het op dat moment iets te druk hebben of omdat men ondanks alle goede bedoelingen wat fijngevoeligheid mist.

Toch tracht men vandaag zowel in de thuiszorg als in woonzorgvoorzieningen zo adequaat mogelijk om te gaan met mensen met dementie. Het werken met referentiepersonen dementie in diverse zorgorganisaties geeft hieraan een flinke impuls. Zij staan garant voor de ontwikkeling van een dementiebeleid op hun werkplek.

Toen ik in aanraking kwam met Dementia Care Mapping was ik erg begeistert door de wijze waarop het instrument via gerichte en nauwgezette observatie het gedrag van mensen met dementie in relatie tot hun omgeving in kaart brengt. Door deel uit te maken van de woonkamer waar personen met dementie wonen en dus grotendeels hun dag doorbrengen, kijk je op een heel andere manier naar begeleiding en zorg. DCM helpt je daarbij, zet je de bril op van de persoon met dementie en zorgt ervoor dat je objectieve parameters kan weergeven in het feedbackgesprek na de observatie. De weergave van de observaties die je bij de persoon zelf hebt genoteerd is voor veel hulpverleners een soort spiegel die wordt voorgehouden. Soms confronterend, vaak verhelderend maar steeds met het grootste respect voor de vaak precaire zorgrelatie.

Diverse auteurs beschreven in het verleden reeds de meerwaarde van interpersoonlijk contact bij dementie. Of het nu belevingsgerichte zorg heet of presente zorg of maïeutisch werken, één aspect lijkt toch gemeenschappelijk, m.n. het bevorderen van het welbevinden en het aansluiten bij de verlangens en wensen van de persoon. We doen dit niet vanuit een bevoogdende visie, maar vanuit een visie waarbij het persoon-zijn centraal staat. Eigenlijk gaat het over 'er zijn', gewoon 'lief zijn' en inspelen op dagelijkse behoeften en wensen.

Zorgorganisaties kunnen met DCM het verschil maken. Het meten van kwaliteit van zorg of begeleiding is immers meer dan het plaatsen van vinkjes naast al dan niet behaalde criteria, maar gaat uit van de antwoorden die gegeven worden aan de allerindividueelste behoefte van de persoon zelf. Dit boek

geeft zeer concrete en herkenbare voorbeelden van persoonsversterkend en persoonsondermijndend gedrag. Het biedt een overzicht van waar DCM toe in staat is. Wat ik uit eigen ervaring kan meegeven is dat het teams bewust maakt van het eigen - soms onbewuste - handelen en dat hierover reflectie ontstaat. Is het niet zo dat wat we bewust doen, ook meestal beter doen?

Jurn Verschraegen

coördinator Expertisecentrum Dementie Vlaanderen vzw
lid stuurgroep DCM België en gevorderd DCM gebruiker